

KVOK, nog toekomst?

KVOK, NOG TOEKOMST!

Korte notitie van de afdeling Zuid-Holland Zuid en Zuid-Holland Noord, opgesteld door Rien Verwijs.

1. Aanleiding.

Sinds enige jaren maak ik deel uit van het bestuur van de afdeling Zuid-Holland zuid van de Kon. Ver. voor Organisten en Kerkmusici (KVOK). Daarvoor heb ik nog een jaar deel uitgemaakt van het bestuur van de afdeling Dordrecht van het voormalige GOV. En vele jaren daarvoor als lid van de afdeling geparticipeerd.

In toen nog een glorie tijd voor de kerken en daaraan gelieerde verenigingen, zoals de GOV en de KNOV. Aan organisten geen gebrek. Goede kerkgang, al kalfde de belangstelling voor de middagdiensten meer en meer af. Zo ook later voor de kerk in haar geheel.

Kerkfusering; verenigingen van organisten fuseren.

De vermindering van leden gaat door. In kerk en aan kerk verbonden verenigingen.

Als afdeling Zuid-Holland zuid en Zuid-Holland noord hebben we vorig jaar binnen de KVOK het initiatief genomen te komen tot een jeugd beleid, hetgeen door het hoofdbestuur is omgezet tot beleid: jongeren tot en met 24 jaar mogen één jaar gratis lid zijn van onze vereniging. Daarna tot hun 25 ste jaar voor twee euro per maand.

2. En nu?

Hoe zet je dit om in daadwerkelijk beleid?

Binnen Zuid-Holland is daar weliswaar voorzichtig, tijdens een koepeloverleg (Noord en Zuid gezamenlijk) over gesproken. Een begin van beleidsinitiatief is geformuleerd: docenten benaderen om zo de jeugdige organisten - de doelgroep van het geïnitieerde beleid - te bereiken. De door het hoofdbestuur uitgedeelde folders met daarin informatie van de KVOK dienen te worden uitgedeeld tijdens vergaderingen en aan docenten.

Een begin. Maar waar leidt dit toe? Uiteraard tot een preciezere uitwerking. Hoe? Dat is nog de vraag. Een beetje adhoc-beleid?!

Is er echter niet meer aan de hand?

3. Nadere Schets van de KVOK.

De vereniging heeft een hoofdbestuur, met daarin enthousiaste en ter zake deskundige vrijwilligers.

Daaronder ressorteren de afdelingen, meestal per provincie gerangschikt. (Wat betekent dit met het nieuwe kabinetsbeleid op komst?). Deze laatste opmerking even terzijde.

De afdelingsbesturen zijn in principe autonoom t.a.v. de invulling van de bijeenkomsten, al dan niet met raadpleging van de leden ter vergadering of per brief en/of mail.

Het hoofdbestuur c.q. de penningmeester accordeert, de geplande activiteiten.

Bijna iedere maand verschijnt het nieuwsmagazine NOTA BENE. Daarnaast in principe om en om de beide aan de vereniging verbonden bladen. Gericht op orgelzaken in de breedste zin van het woord en het andere blad meer op zaken betreffende liturgie. Een uitvloeisel van de fusie tussen KNOV (meer orgelgericht) en de GOV (meer liturgiegericht).

Een abonnement is mogelijk op beide bladen, maar ook op de bladen afzonderlijk. Niet alle nieuws bereikt dus alle leden. Zakelijk informatie t.a.v. bijeenkomsten e.d. verloopt via NOTA BENE het magazine dat èn alle leden èn alle donateurs maandelijks ontvangen.

Tijdens de jaarvergadering, ieder jaar op een andere locatie gehouden, komen het gevoerde beleid van hoofdbestuur en het wel en wee van de afdelingen ter sprake. Initiatieven van afdelingen kunnen voor het voetlicht worden gebracht. De dag wordt afgesloten met een muzikaal evenement.

Momenteel worden er voorzichtig contacten gelegd, fusiebesprekingen gehouden met aan de KVOK gelieerde verenigingen en instanties. Met als doel versterking van de eigen en de andere organisatie.

Een begin wordt gemaakt met een jeugdbeleid, zoals eerder in deze notitie is genoemd.

Inhoudelijke ondersteuning vanuit het hoofdbestuur heeft plaatsgevonden t.a.v. de invoering van het nieuwe liedboek. De afdelingen worden verder beleidsmatig niet of nauwelijks ondersteund. Wel op afstand gesteund op andere wijzen.

De inhoud van de bladen wordt in principe bepaald door de (professionele) redactie. Contacten met de afdelingen en leden t.a.v. de inhoud van de bijeenkomsten vinden alleen plaats via NOTA BENE. Afstemming tussen redactie, hoofdbestuur, afdelingen t.a.v. de inhoud van de bladen vindt niet plaats, tenzij de afdelingen hiertoe verzoeken indienen. Men is welwillend, maar meestal is de planning voor het komende seizoen al gemaakt. Komt het tot een gehonoreerd verzoek, dan kan de inhoud van het blad later zijn dan de bijeenkomst, die inmiddels al heeft plaatsgevonden.

4. En wat nu, KVOK?

Het door mij geschetste beeld kent iets van wat men in de volksmond noemt 'pappen - en - nathouden'. Zonder daarbij de enorme inzet van iedereen te kort te willen doen.

Die inzet, dat streven naar niveau en inhoud is er zeer zeker binnen de vereniging.

Wat ontbreekt er dan? Waarnaar dient gestreefd te worden? Welk doel gaan we nastreven? Hoe valt dit doel, of vallen deze doelen te bereiken?

5. Voorzichtige formulering.

Zonder daarbij de wijsheid in pacht te hebben ga ik toch een poging wagen een schets neer te zetten waaraan gedacht kan worden t.a.v. de toekomst van de KVOK , t.a.v. de toekomst van het orgel als muziekinstrument, al dan niet binnen de eredienst.

- Uitbouw en concretisering van het geïnitieerde jeugdbeleid

- Integratie van de drie bladen

- Integratie inhoud verenigingsbladen en activiteiten afdelingen.

Voor deze drie issues wil ik proberen wat gedachten aan het papier toe te vertrouwen om komen tot een diepere discussie binnen onze vereniging met als doel een verrijking en verlevendiging van de KVOK in de breedste zin van het woord waardoor meer betrokkenheid van bestaande leden kan ontstaan en aantrekkingskracht voor nieuwe, hopelijk jeugdige, leden.

6. Uitbouw jeugdbeleid.

Opgemerkt zij dat het een niet zonder het ander kan, oftewel de drie genoemde punten in nr. 5 grijpen in elkaar en ondersteunen elkaar.

Concreet dient er binnen de KVOK een op iedere afdeling gerichte uitwerking te komen hoe jeugdleden gevonden, benaderd en geënthousiasmeerd kunnen worden om te participeren binnen onze vereniging.

We leven in een wereld van informatietechnologie. Ikzelf ben eigenlijk een leek, vergeleken met jongeren. Toch meen ik te kunnen opmerken hoe jongeren het internet en daarmee verwante communicatiebronnen raadplegen en benutten.

Allereerst dient er binnen de KVOK *een site te komen volkomen in stijl met de beleving van hedendaagse jongeren*, een beleving welke per 2, 3 jaar verandert!, *over het orgel*. Niet alleen qua informatie, maar ook qua muziekbeleving. Combinaties van orgel met instrumenten uit de wereld van jazz en pop, afgewisseld met het klassieke gebruik van het orgel. Allerlei filmpjes, apps en noem maar op. Relaties met Hyves, Facebook, MSN, LLinked en weet ik veel allemaal wat. In ieder geval helemaal up to date.

Ook uiterlijk dienen de jongeren te worden uitgedaagd. De site moet in het oog springen. Moet via allerlei zoekmachines e.d. direct bereikbaar zijn. *Componisten moeten gevraagd worden* 'tophits' voor het orgel al dan niet combinatie met.., te maken. Laat het orgel zo maar in de top dertig of honderd of hoe dat tegenwoordig mag heten, komen.

Daarnaast dient de vereniging *initiatieven* al dan niet in samenwerking met, *te ontplooiën voor een jeugd- en jongerenblad* van 6 jaar tot en met .....; misschien wel verschillende bladen,,! En deze weer verbinden met het internet. In de huidige, bestaande bladen dienen ook verwijzingen e.d. te komen naar deze bladen, naar deze links.

Deze activiteiten zijn niet alleen ons belang. Het belang van de KVOK. Ze zijn ook het belang van alle musici die professioneel werkzaam zijn in en rond het orgel, al dan niet in kerken, muziekscholen, conservatoria en noem maar op. Ook in het belang van orgelbouwend Nederland, en misschien wel ver daarbuiten. Een groep om zeker niet te vergeten!

Ze zijn ook in het belang van gemeentes, provincies en landelijke overheid. Orgels, zeker historische en monumentale, dienen te functioneren vanwege het overheidsgeld dat erin wordt gestoken.

De uitbouw en initiëring van deze activiteiten kost geld. Wellicht veel geld. Te veel geld voor alleen de KVOK. Allereerst dient er daarom samenwerking gezocht te worden. Met andere verenigingen, instanties en overheden en noem maar op. Fondswerving is noodzakelijk.

Coördinatie van alle activiteiten welke nu evt. ontplooid gaan worden t.a.v. de jeugd. Zo'n genoemde site of zo'n jeugdblad kan het geheel coördineren.

Subsidies kunnen bij particuliere fondsen worden aangevraagd. Het Orgelpark is een voorbeeld van particuliere subsidie. Misschien is via en ook met het Orgelpark een weg mogelijk te gaan in dezen.

Natuurlijk dienen we ook de media niet te vergeten. Ook op dat terrein valt veel te winnen.

Om dit alles van de grond te krijgen is op parttime basis wellicht een beroepskracht nodig.

Het kan zelfs nodig zijn om een aparte stichting op te richten al dan niet in samenwerking met andere instanties en organisaties zoals het Orgelpark. Een stichting waarin de KVOK participeert. Een stichting of andere vorm, die op landelijk en /of regionaal niveau alle activiteiten en nog op te zetten activiteiten coördineert en evt. initieert.

Naast allerlei moderne communicatiemiddelen gebruiken is ook toegang tot de basisscholen en wellicht tot de muziekdocenten van de scholen van voortgezet onderwijs nodig.

Bijscholingscursussen met daarin de rol van het orgel? Toekomstmuziek, ja zeker. We moeten wel een richting gaan bepalen als KVOK en als Nederland-orgelland. Die cursussen kunnen lopen via conservatoria en/ of pabo's.

Even terug naar de 'aarde'.

Als KVOK- afdelingen dienen we op korte termijn ons **gezamenlijk** te bezinnen hoe we het bedachte jeugdbeleid handen en voeten gaan geven. Dat kunnen we niet alleen maar op het bordje van het hoofdbestuur neerleggen. Misschien dient er een stuurgroep tijdelijk geformeerd te worden waarin richting afdelingen initiatieven worden ontwikkeld, suggesties worden aangedragen om dit jeugdbeleid nader uit te werken?

7. Integratie bladen KVOK

Als tussenoplossing na de fusie tussen KNOV en GOV is bedacht het informatiebulletin NOTA BENE.

Muziek en Liturgie en Het Orgel bleven naast elkaar bestaan.

Onze ervaring is nu dat veel leden een bepaalde inhoudelijke betrokkenheid gaan missen met de vereniging . Het ene lid leest dit wel en de ander niet. De een houdt eigenlijk van orgelbouw, maar vindt een uitbreiding van het lidmaatschap te duur enz.

We zijn nu één vereniging. We dienen nu te kiezen. Qua vorm. Maar er zal ook gekozen dienen te worden qua inhoud.

Beide verenigingen waaruit de KVOK is ontstaan, kenden hun eigen achtergrond. In de huidige bladen is dit nog steeds waar te nemen. Dat kan enigszins een bepaalde vervreemding geven. Aan de andere kant worden onze leden ouder en ouder. De betrokkenheid met orgel en eredienst kan vervagen. Sluiten onze bladen daar qua vorm en inhoud nog bij aan? Of is dan een abonnement op de Orgelvriend een beter en wellicht goedkoper alternatief?

Als de KVOK nieuw beleid gaat formuleren t.o.v. jongeren, dan zal ook vorm, opmaak en inhoud van de bladen dienen mee te gaan. Ik propageer niet een nivellering van de kwaliteit, maar een aanpassing zoals ook diverse kwaliteitsdagbladen al jarenlang doen.

8. Integratie inhoud bladen en activiteiten afdelingen van de KVOK.

Eind 2011 heeft de KVOK Zuid-Holland zuid de hoofdredactie van de bladen benaderd om tot een artikel te komen over Arie J. Keijzer, daar de afdeling een speciale workshop wilde geven over deze in 2012 tachtig jaar geworden organist en componist.

Dit verzoek is ingewilligd. Maar was wel moeilijk in te passen in de planning van de bladen.

Het eerste artikel is verschenen in het blad van Het Orgel in oktober jl. , terwijl de bijeenkomst van de afdeling in september was.

Ondanks alle goede wil: zo moet het m.i. niet.

Het is denk ik, van eminent belang dat de inhoud van de bladen aansluit bij de activiteiten welke gaan komen in de afdelingen. Dat geeft een vorm van betrokkenheid bij de leden.. Zulke artikelen nodigen uit. Kunnen m.i. bijdragen aan het nodige elan binnen de vereniging. Zullen de opkomsten ongetwijfeld stimuleren.

Maar je kunt toch niet alles in zo'n blad proppen? En wat denk je van de planning en de organisatie van de bladen en noem maar op?

Dat zijn zeker punten van aandacht en bezinning en overdenking en goede afstemming.

Laten we het eerst eens worden op de afstemming van de bladen en de activiteiten van de afdelingen. Als die wil, die afspraak er is, dan komt het volgende in beeld.

De afdelingen dienen qua planning van activiteiten meerjarenplannen te maken.

De afdelingen dienen inhoudelijk en qua vorm zeer goede plannen te ontwikkelen.

Daartoe is een bepaalde vorm van coördinatie tussen de afdelingen en andere geledingen binnen de KVOK nodig.

Er is eerder sprake geweest in dit 'schrijfstuk' van een werkgroep. Waarschijnlijk is er nu weer een stuurgroep nodig, waarin ook vakmusici en redactie kunnen plaatsnemen. Dan hebben we twee vliegen in één klap: amateurs en vakmusici die elkaar figuurlijk uiteraard, bestuiven.

Ook gesproken kan worden over activiteiten welke over de grenzen van de afdelingen heengaan. Kan m.i. ook nog kostenbesparend zijn! Zo kunnen grensafdelingen excursies en activiteiten over de landsgrenzen heen organiseren; contacten leggen met zusterorganisaties in de buurlanden.

Ik bedoel er niet mee te zeggen, dat alle activiteiten uitgebreid aan de orde dienen te komen in het blad, maar wel bepaalde en dat deze activiteiten in meerdere afdelingen zullen gaan plaatsvinden.

Er valt uiteraard nog veel meer van deze gewenste integratie te zeggen. Hopelijk komt dit door een nadere discussie binnen de vereniging.

9. Tot slot.

Deze notitie heeft de bedoeling het gesprek binnen de KVOK op gang te brengen. Niet te lang wachten daarmee!

Het gaat ons om de vereniging, om het orgel, om de kerk voor een deel. En zeker om de mensen die iedere week het orgel bespelen als amateur en als beroepsmusicus. Dat moet een feest zijn, blijven en worden. Maar ook een feest zijn, blijven en worden voor de luisteraar!